

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C169 – LEE27**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 23 maart 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het project 'De OVAM saneert' en de uitvoering van de resolutie betreffende de verspreiding van asbest in het milieu	3
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de steun bij de aankoop van hybride voertuigen in de samenwerkingsovereenkomst tussen lokale en Vlaamse overheid	5
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van het debiteurenbeheer door watermaatschappij(en) en energieleveranciers	
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de communicatie door de Antwerpse Waterwerken over achterstallige facturen	6
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het gebruik van vogelschrikkanonnen	12

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het project 'De OVAM saneert' en de uitvoering van de resolutie betreffende de verspreiding van asbest in het milieu

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, geachte leden, we weten allemaal dat asbest geen ongevaarlijke stof is. Asbest is verantwoordelijk voor heel wat gezondheidsproblemen, en ook voor sterfgevallen. Het is dan ook belangrijk dat de overheid maatregelen neemt om die schade van asbest dat zich in het milieu bevindt, te beperken of – liever nog – weg te nemen.

In 2004 begon de OVAM met het project ‘sanering asbestcementdraailingen’. Dit project gebeurde in samenwerking met de firma Eternit en de gemeenten Kapelle-op-den-Bos en Willebroek, die in de onmiddellijke omgeving van dat bedrijf liggen. Aangezien het probleem van asbestverontreiniging blijktbaar die twee gemeenten oversteeg, werd een vervolgproject opgestart, waarbij ook saneringen werden verricht in de gemeenten Londerzeel, Grimbergen, Meise, Puurs en Sint-Amands, de vijf aanpalende gemeenten. Nadien volgde nog een eenmalig vervolgproject, waarbij nog eens 27 gemeenten werden betrokken. Ik zal ze niet allemaal opsommen.

De meldingsformulieren voor de inventarisatie en de verwijdering van asbestcementdraailingen moesten uiterlijk op 15 januari 2009 bij de gemeenten worden ingediend. Het is echter niet duidelijk om welke gemeenten het gaat, hoeveel gemeenten hieraan eigenlijk gevolg hebben gegeven en wat nu precies de omvang is van de asbestcementdraailingen in de gemeenten in het opvolgingsproject.

Minister, hebt u na het project ‘De OVAM saneert’ een zicht op de omvang van de verontreiniging met asbest? Hebben alle 27 gemeenten die werden aangezocht in het laatste vervolgproject, gevolg gegeven aan de oproep? Over hoeveel verontreinigingen gaat het? Wat is de omvang van de verontreiniging? Werden volgens u alle asbeststorten uit het verleden geïnventariseerd? Op welke manier worden die storten dan gesaneerd, of worden ze misschien niet gesaneerd? Werden de storten opgenomen in het register van verontreinigde gronden? Werden de saneringen reeds aangevat op die verontreinigde gronden in een van die 27 gemeenten van het eenmalige vervolgproject? Zo ja, wat is de stand van zaken? Om hoeveel risicogronden gaat het? In welke mate heeft de Vlaamse Regering reeds gevolg gegeven aan het voorstel van resolutie betreffende de verspreiding van asbest in het milieu, een voorstel waarvan u zelf mede-indiener was?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Van den Eynde, u haalt deze problematiek terecht aan. Het klopt dat in 27 gemeenten een oproep werd gedaan aan bewoners om zich vrijwillig te melden, indien ze het vermoeden hadden dat er asbestcementdraailingen op hun terrein aanwezig zouden zijn. Ook de gemeenten zelf konden gemeentegronden aanmelden waar asbestcementdraailingen werden vermoed. Bovendien heeft de OVAM de gemeenten de mogelijkheid geboden een overeenkomst met de OVAM aan te gaan, voor het geven van een tegemoetkoming in de verwijdering van die asbestcementdraailingen onder de verharding, waar geen actueel risico is.

De OVAM ontving 527 meldingen, verspreid over de gemeenten Aartselaar, Bonheiden, Boom, Boortmeerbeek, Bornem, Buggenhout, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Kontich, Londerzeel, Mechelen, Meise, Merchtem, Opwijk, Puurs, Sint-Amands, Sint-Katelijne-Waver, Willebroek en Zemst. De gemeenten Mechelen, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Bornem en Sint-Amands ondertekenden ook de overeenkomst voor verharde gemeente-

gronden. Het aantal percelen van particulieren waarop asbestcementdraailingen werden aangetroffen, bedraagt 164. Dat komt neer op een te saneren volume van 8206 kubieke meter. Bij dertig percelen gaat het over percelen onder verharding. Dat gaat om 2237 kubieke meter. Daarbij staat de particulier voor de volledige heraanvulling. Met betrekking tot onverharde gemeentegronden gaat het over 34 locaties, wat neerkomt op in totaal 1911 kubieke meter te verwijderen asbestcementdraailingen.

Een derde categorie is die van de verharde gemeentegronden. Voorlopig gaat het over 32 locaties, voor in totaal 23.917 kubieke meter. Hier wordt alleen verwijderd in combinatie met openbare werken op initiatief van de gemeenten. Bijkomende locaties kunnen nog tot januari 2015 worden aangemeld.

In april wordt de aanbesteding voor het contracteren van de aannemer gelanceerd. De aanvang van de sanering van de asbestcementdraailingen wordt voorzien na het zomerbouwverlof. De OVAM heeft in de loop der jaren de monostortplaatsen voor asbest geïnventariseerd. Dat zijn er vijf. Ze heeft ook een inventaris gemaakt van de klasse 1-, 2- en 3-stortplaatsen waar mogelijk asbest werd gestort. In totaal gaat het over ongeveer 1700 locaties. Die stortplaatsen werden opgenomen in het grondeninformatieregister. Ze zijn evenwel nog niet allemaal onderzocht. Indien sanering nodig is, wordt die uitgevoerd volgens de opgestelde richtlijnen.

Met betrekking tot de vraag over de resolutie van 28 maart 2007 wil ik, indien u het me toestaat, verwijzen naar de schriftelijke vraag die mevrouw De Vroe daarover heeft gesteld. Dat was een zeer uitvoerige vraag, waarop we ook zeer uitvoerig hebben geantwoord en hebben aangegeven hoe we elk punt van de resolutie hebben uitgevoerd. Ik heb dat antwoord bij me, maar ik denk dat het niet de bedoeling is dat ik dat hier geef. De vraag dateert van 12 januari 2010. Dit staat op de website.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Gelet op de hoeveelheid verontreinigde percelen, lijkt de problematiek me vrij ernstig. Het is natuurlijk nog wel onduidelijk of daarmee alle problemen in kaart zijn gebracht. Ik heb immers begrepen dat de aangifte vrijwillig is. Zullen alle gronden waarvan de verontreiniging is gekend, worden gesaneerd, of volstaat het de gronden af te dekken?

Ik heb weet van een concreet probleem. Ik zal het niet bij naam noemen. Het gaat om een manege waar vroeger een asbeststort was. Zijn zulke gronden mee opgenomen in de risicogronden? Staan ze in het register van verontreinigde gronden? Volstaat het dat die gronden afgedekt zijn? De manege laat elk jaar enkele kubieke meter zand aanbrengen om te vermijden dat het asbest opwaait tijdens het gebruik van het terrein. Ik zal de concrete vraag nog eens schriftelijk stellen.

In hoeverre zullen al die terreinen waarvan men weet dat er asbest in de ondergrond zit, worden gesaneerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Alle gronden waarvan men weet dat er asbest in de ondergrond zit, worden onderzocht. Als er effectief een risico wordt vastgesteld, en het is nodig om te saneren, dan wordt dat uitgevoerd. Dat is niet altijd nodig. Soms ligt het asbestgehalte te laag. Er wordt uiteraard rekening gehouden met het gebruik van de grond. Als het om een manege gaat, en zit asbest in het opwaaiend stof, dan zal dat gebruik daar worden verboden. Ik veronderstel dat die situatie onderzocht wordt of is, en dat er niet direct een risico bestaat. U kunt met specifieke vragen bij mij aankloppen.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de steun bij de aankoop van hybride voertuigen in de samenwerkingsovereenkomst tussen lokale en Vlaamse overheid

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, dames en heren, vorige week was er heel wat heisa over de hybride wagens en over de studie die bekendmaakte dat de milieuvriendelijke wagens helemaal niet zo milieuvriendelijk zijn als we dachten. De Vlaamse overheid ondersteunt via de samenwerkingsovereenkomst de initiatieven op gemeentelijk niveau bij de aanschaf van milieuvriendelijke wagens.

De gemeenten kunnen kiezen uit twee mogelijkheden om de aankoop van een milieuvriendelijk voertuig te laten subsidiëren. Ofwel kiest ze voor punten in het onderscheidingsniveau, ofwel kiest ze ervoor om de aankoop als een project in te dienen, en ontvangt ze projectsubsidies. Die zijn beperkt tot 30 percent van de aankoopsom. Als een gemeente kiest voor een punt in het onderscheidingsniveau, komt ze niet meer in aanmerking voor subsidies. De subsidies slaan enkel op de aankoop van een milieuvriendelijke wagen. Nochtans zien we dat gemeentebesturen veel meer wagens leasen dan aankopen. Daar bestaat momenteel geen regeling voor.

Een bijkomend probleem duikt nu op door de lineaire besparingen door de Vlaamse Regering, waar de gemeente het slachtoffer van is.

Ik heb volgende vragen, minister. Waarom is de subsidieregeling in de samenwerkingsovereenkomst voor de milieuvriendelijke wagens beperkt tot de aankoop en wordt huurkoop niet in aanmerking genomen? Bent u bereid om ook huurkoop van milieuvriendelijke wagens toe te laten als subsidieerbaar via de samenwerkingsovereenkomst? Voor hoeveel gemeenten is de projectenveloppe van de samenwerkingsovereenkomst het lopende jaar ontoereikend om de gerechtigde subsidie van 30 percent van de aankoopkost van een milieuvriendelijke wagen te bekostigen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De samenwerkingsovereenkomst heeft tot doel gemeenten te ondersteunen bij de aankoop van milieuvriendelijke voertuigen. Het was niet de bedoeling om leasing hiervan uit te sluiten. Naar aanleiding van vragen die de administratie kreeg van gemeenten blijkt er echter een juridische belemmering te zijn om leasingwagens ook daadwerkelijk te subsidiëren. In het hoofdstuk 3 ‘Financiële bepalingen’ van de samenwerkingsovereenkomst bepaalt artikel 1, punt 3.3.4. het volgende: “De Vlaamse Overheid verleent een subsidie van 30 percent van de totale kostprijs voor de aankoop van een milieuvriendelijk voertuig.” Verdere specificaties of verwijzing naar andere toepasselijke wetgeving zijn niet opgenomen.

In de bijlage Rapportering bij de samenwerkingsovereenkomst, meer bepaald onder hoofdstuk 7, Mobiliteit, wordt echter bepaald dat de gemeente als bewijsstuk de aankoopfactuur van het voertuig moet kunnen voorleggen. De begunstigde van deze subsidie zal dus een aankoopfactuur moeten kunnen voorleggen. Een gemeente die een voertuig leaset, kan echter geen aankoopfactuur voorleggen, maar alleen een kostenfactuur. Bijgevolg komt volgens de juridische dienst van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie het leasen van een milieuvriendelijk voertuig niet in aanmerking voor ondersteuning via de samenwerkingsovereenkomst. Deze ongewilde juridische belemmering werd niet eerder door de betrokkenen, waaronder de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) en de administratie, opgemerkt.

Op dit ogenblik wordt de samenwerkingsovereenkomst geëvalueerd, onder meer in functie van het wegwerken van technische onduidelijkheden. De problematiek van het leasen van milieuvriendelijke voertuigen zal daarbij ook worden onderzocht. Wat de financiering van de

samenwerkingsovereenkomst betreft, is het correct dat door de globale besparingen de projectenveloppe van de gemeenten is verminderd. De daling is echter ook deels het gevolg van het grote succes van de samenwerkingsovereenkomst. De projectenveloppe is immers het sluitstuk in het voorziene budget voor de samenwerkingsovereenkomst. Hoe meer gemeenten intekenen, hoe groter de middelen die voor de basis en het onderscheidingsniveau moeten worden gereserveerd, en hoe kleiner de projectenveloppe. Dit werd bij de goedkeuring bepaald en is ook aan de gemeenten gecommuniceerd.

Ondanks deze daling blijft het voor veel gemeenten nog mogelijk te kiezen voor de aankoop van een milieuvriendelijk voertuig. De gemeenten zullen hierbij zelf hun prioriteiten in de projecten moeten bepalen. Het is moeilijk om te bepalen voor hoeveel gemeenten de projectenveloppe niet toereikend zal zijn voor de aankoop van een milieuvriendelijk voertuig. De kostprijs van dergelijke voertuigen is namelijk afhankelijk van het type voertuig: personenwagens, lichte vrachtwagens, vrachtwagens enzovoort.

De grootte van de projectenveloppe van de gemeenten varieert voor 2010 van 93,90 euro tot 230.750,76 euro, afhankelijk van de oppervlakte van de gemeente en het aantal inwoners. Er zijn acht gemeenten waarvan de projectenveloppe kleiner is dan 3000 euro. Voor enkele kleine gemeenten zal de projectenveloppe inderdaad niet toereikend zijn voor de subsidiëring van een milieuvriendelijk voertuig. Voor de meeste gemeenten echter is de projectenveloppe wel groot genoeg en zal het afhangen van de prioriteiten die zij zelf stellen bij het indienen van hun projecten.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U had het over de evaluatie van de samenwerkingsovereenkomst. Ik hoop uiteraard dat u de leasing in aanmerking zult nemen. U sprak over een juridische belemmering inzake leasing. Het klopt dat er nu enkel gesproken wordt over aankoop. Ik hoop enkel dat u bij de evaluatie in de toekomst rekening zult houden met leasing. Ik vermoed dat die zaak makkelijk hanteerbaar is bij het geven van een punt in onderscheidingsniveau of iets anders. Ik hoop enkel dat u de gemeenten die de moeite doen om hybride in plaats van gewone wagens te leasen ook zult belonen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Zoals ik daarnet heb gezegd, is het nooit de bedoeling geweest om leasing uit te sluiten. Daarmee wordt zeker rekening gehouden bij de evaluatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van het debiteurenbeheer door watermaatschappij(en) en energieleveranciers

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de communicatie door de Antwerpse Waterwerken over achterstallige facturen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Schauvliege.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, in de media verscheen enkele weken geleden een artikel met betrekking tot de 6000 Antwerpse gezinnen die hun waterfactuur niet zouden betalen. "De Antwerpse watermaatschappij AWW is het beu om op

te draaien voor wanbetalers. Ze heeft deurwaarders onder de arm genomen en klopt aan bij het OCMW om niet-betaalde facturen te recupereren”, zo konden we lezen. “In het verleden nam de watermaatschappij de niet-betaalde facturen, tot meer dan een miljoen euro per jaar, zelf voor haar rekening. Maar dat kan de AWW niet langer doen”, zegt Luc Bungeers, voorzitter van AWW en Antwerps schepen van Begroting.

Het OCMW van Antwerpen start vandaag de behandeling van de eerste 90 dossiers van Antwerpenaren die er niet in slagen hun waterfactuur te betalen. De plaatselijke Lokale Adviescommissie (LAC), die normaal gezien bijeengeroepen wordt voor de behandeling van wanbetalingen van gas- en elektriciteitsrekeningen, buigt zich in de Scheldestad voor het eerst over betalingsproblemen van waterfacturen. In totaal zullen 6000 dossiers worden behandeld, want dat is het aantal mensen die een achterstand hebben in de betaling van hun waterfactuur sinds begin dit jaar. Volgens de Antwerpse schepen is het aantal wanbetalers door armoedeproblemen veel kleiner dan de groep mensen die de waterfactuur niet betalen door slordigheid of moedwilligheid.

Minister, hoe evalueert u dit bericht en deze feiten? Hoe staat u tegenover de situatie en huidige beslissing in Antwerpen? Is er uws inziens nood aan een gestandaardiseerd en/of eenvormig debiteurenbeheer voor alle drinkwatermaatschappijen, en/of door alle energieleveranciers? De situatie is immers schrijnend. De betalingsachterstand wordt meer veroorzaakt door slordigheid en moedwilligheid dan door financiële problemen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat in dezelfde richting. Ze heeft betrekking op de met veel bombarie aangekondigde actie die AWW zegt te gaan ondernemen ten aanzien van wanbetalers. Een tiental dagen geleden zei de voorzitter dat er alleen al voor het jaar 2010 ongeveer 6000 wanbetalers zouden zijn en dat de achterstallen om en bij de 1 miljoen euro zouden bedragen. Ik vind de communicatie hoogst ongelukkig. Zoals de heer Reekmans zegt, geeft hij zelf aan dat het niet altijd gaat om mensen die hun facturen niet kunnen betalen, maar vooral om mensen die om een of andere reden niet willen betalen. Dat is een slag in het gezicht van diegenen die, soms met heel veel moeite, hun facturen daadwerkelijk betalen. Daarnaast is het ook zo dat enkel de zon voor niets opgaat. Als die facturen niet worden betaald, dan wordt het bedrag naar alle waarschijnlijkheid onrechtstreeks toch overgemaakt door net diegenen die al hun gewone facturen betalen. Dat is heel spijtig.

Minister, wat is uw mening ten aanzien van de verklaringen van AWW? Geeft uw dienst richtlijnen aan de nutsbedrijven voor de omgang met schulden? De manier waarop hiermee wordt omgegaan, is toch hoogst ongelukkig. Werkt of denkt u aan richtinggevende decreetgeving ter zake?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, ik heb een soortgelijke vraag ingediend bij minister Bourgeois, die toezicht uitoefent op de intercommunales. Minister Schauvliege kan toch ook wel een antwoord geven op de gestelde vragen. Het kan ook niet dat degenen die braaf en plichtsgetrouw hun facturen betalen, onrechtstreeks moeten opdraaien voor de kosten en dat ze 1 miljoen euro moeten betalen aan AWW. Er moet vanuit de Vlaamse overheid, ongeacht door wie, minister Schauvliege of minister Bourgeois, een duidelijk signaal komen naar AWW en andere nutsbedrijven dat zulke toestanden vermeden moeten worden. Wie moeite doet om alles plichtsgetrouw te betalen, mag er echt niet voor opdraaien.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Enkele jaren geleden is er een enorme stijging geweest van de kostprijs van het water. Ik kan me voorstellen dat er daardoor mensen zijn die moeite

hebben met de betaling van hun factuur. Ik zeg niet dat iedereen er moeite mee heeft, er zullen inderdaad wel wanbetalers zijn.

De SERV heeft een nota gemaakt over de kostprijs van het water. Ik wil vragen dat we daarover eens een gedachtewisseling houden en een serieus gesprek voeren. Het zou goed zijn om eens een doorlichting te maken van de andere waterleveranciers om te kijken of het probleem daar even groot is van al dan niet wanbetalers of mensen die hun waterfactuur echt niet meer kunnen betalen.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, ik heb u enkele weken geleden een vraag gesteld over solidaire borgstelling van eigenaars voor niet-betaalde facturen van huurders en het compensatiefonds voor verborgen lekken. U hebt toen gezegd dat dit alles geregeld zou worden in het nieuwe waterverkoopreglement dat op handen zou zijn. Wordt dit ook meegenomen in het waterverkoopreglement en hebt u al meer zicht op de timing? Wanneer mogen we dat verwachten?

De heer Bart Martens: Minister, een goed debiteurenbeleid dat tegelijk sociaal rechtvaardig is, maakt het onderscheid tussen mensen die niet kunnen en mensen die niet willen betalen. In de energiesector hebben we een hele procedure afgesproken. De Lokale Adviescommissie kan finaal beslissen tot afsluiting op voorwaarde dat er een duidelijke onwil is tot betalen. Dat kan niet gebeuren zolang er geen sociaal onderzoek heeft plaatsgevonden.

Ik zou ook willen voorkomen dat de drinkwatermaatschappijen de LAC's of de OCMW's gaan inschakelen als incassobureau. Ze zouden een eigen debiteurenbeleid moeten voeren. Als er schrijnende sociale toestanden zijn, waarbij mensen in een schuldenspiraal zitten, kan men die gevallen doorsturen naar de OCMW's en de LAC's. Zij hebben daar ervaring mee. Maar heel dat pakket van achterstallige facturen doorsturen naar het OCMW is een stap te ver. Het zou goed zijn dat de Vlaamse overheid richtlijnen zou uitvaardigen. Dat moet ook voorkomen dat goedmenende klanten die netjes elke maand hun factuur betalen en het vaak ook niet gemakkelijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen, finaal de dupe zijn van wanbetalers die wel kunnen, maar niet willen betalen.

Misschien moeten we een preventief beleid voeren. We hebben in de energiesector het systeem van de budgetmeters ingevoerd, al dan niet met succes. Ik bedoel dat er over de werking wel wat te zeggen valt en er is ook al heel wat over gezegd in dit parlement. Misschien moeten we toch overwegen of een vergelijkbaar systeem met een waterbudgetmeter zou kunnen voorkomen dat mensen nodeloos water verspillen en zich zo verder in de schulden steken. Het is een suggestie.

Sommige drinkwatermaatschappijen, zoals TMVW, hanteren wel een sociaal tarief, ook op de drinkwatercomponent, net zoals we een vrijstelling hebben van de bovengemeentelijke saneringsbijdrage in functie van een aantal sociale doelgroepen. Misschien kunnen daarvoor ook regels worden uitgevaardigd zodat die benadering van sociale tarieven in heel Vlaanderen hetzelfde is en zodat de financieel zwakste gezinnen overal kunnen genieten van eenzelfde sociale tegemoetkoming.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, in eerste instantie wil ik duiding geven bij de verschillende kostenposten die via de integrale drinkwaterfactuur door de drinkwatermaatschappijen worden gefactureerd aan hun klanten. Enerzijds is er de prijs voor de productie en levering van het drinkwater, anderzijds is er de gemeentelijke bijdrage voor de afvoer van het afvalwater en ten slotte is er de bovengemeentelijke bijdrage voor de zuivering van het afvalwater.

De maximumprijs voor de levering en productie van het drinkwater is vastgesteld per drinkwatermaatschappij, na goedkeuring door de federale minister van Economie. Ten tweede is er de bovengemeentelijke saneringsbijdrage en –vergoeding. Met betrekking tot de

kosten voor de zuivering van het afvalwater werden in het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending verschillende sociale maatregelen ingeschreven voor gezinnen die zich in een financieel zwakkere situatie bevinden. Zo kan een abonnee van de drinkwatermaatschappij, respectievelijk een gebruiker van een private waterwinning, vrijstelling of compensatie van de betaling van de bijdrage of vergoeding voor de bovengemeentelijke sanering verkrijgen, indien hij of zij of een gezinslid dat op hetzelfde adres is gedomicilieerd op 1 januari van het kalenderjaar geniet van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of een inkomensgarantie voor ouderen, een leefloon of levensminimum, toegekend door het OCMW, een inkomensvervangende of integratietegemoetkoming voor personen met een handicap of een tegemoetkoming hulp aan bejaarden.

Uit een evaluatie van de door de drinkwatermaatschappijen aangerekende saneringsbijdrage die ik de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) als economisch toezichthouder liet uitvoeren, blijkt dat de toekenning en verrekening van de vrijstelling van bijdrage in regel correct en klantvriendelijk verloopt. De compensatieregeling was op het moment van deze controle nog niet in werking getreden. Het eindrapport 'Toezicht op de aanrekening van de saneringsbijdrage door de drinkwatermaatschappijen 2006-2007' stelt dat de drinkwatermaatschappijen al aanzienlijke inspanningen hebben geleverd om de toekenning van de vrijstelling om sociale redenen maximaal automatisch te laten verlopen op basis van gegevens van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

Het aantal abonnees dat niet automatisch wordt vrijgesteld van de bijdrage en bijgevolg nog een schriftelijke aanvraag moet doen, wordt op deze manier echt tot een minimum beperkt. Uit de jaarlijkse rapportering van de drinkwatermaatschappijen aan de VMM over de sociale vrijstellingen blijkt dat 14.144 – of 10,9 percent – van de in totaal 129.231 toegekende sociale vrijstellingen in 2008 werden toegekend op basis van een schriftelijke aanvraag, terwijl 115.087 sociale vrijstellingen – of 89,1 percent – via een automatische koppeling werden verkregen.

Specifiek voor de Antwerpse Waterwerken weegt de verhouding tussen automatisch toegekend en manueel aangevraagd nog sterker door in het voordeel van de automatische toekenning. In 2008 werden 3583 vrijstellingen op een totaal van 3795 vrijstellingen automatisch door AWW toegekend. Dat is 94,41 percent. Van de 15.101 toegekende compensaties verliep de toekenning van 14.578 compensaties automatisch. Dat is 96,54 percent. Voor 2009 werden, voor een nog hoger aantal toegekende vrijstellingen en compensaties, gelijkaardige percentages voorgelegd door AWW. Van de 4326 toegekende vrijstellingen in 2009 werden er 4081 – 94,34 percent – automatisch afgehandeld, terwijl 15.345 van de in totaal 15.839 toegestane compensaties automatisch werden verrekend. Dat is 96,88 percent.

Ik kom tot de gemeentelijke saneringsbijdrage en -vergoeding. Ook voor die gemeentelijke bijdrage en vergoeding, te betalen voor de afvoer van het afvalwater, kan een vrijstelling of compensatie worden verleend. De bepalingen ter zake moeten zijn beschreven in het contract tussen de drinkwatermaatschappij en de rioolbeheerder die door de betrokken gemeente is aangesteld. De criteria tot het verkrijgen van de gemeentelijke vrijstelling of compensatie zijn in vrijwel alle gemeenten dezelfde als de decretaal bepaalde voorwaarden op bovengemeentelijk niveau. De gemeenten zijn echter vrij om die regeling uit te breiden of te beperken. Vanaf 2007 past AWW dezelfde vrijstellingsregelingen ten aanzien van gemeentelijke bijdragen en vergoedingen toe als het bovengemeentelijke niveau.

Dan kom ik tot de procedures bij wanbetaling en de nood aan een standaard debiteurenbeheer. Tijdens het VMM-onderzoek waarnaar ik daarnet heb verwezen, werd bij de drinkwatermaatschappijen ook geïnformeerd naar de incassomethoden als de betaling van de integrale drinkwaterfactuur uitblijft. Daarop bevestigden negen van de twaalf drinkwatermaatschappijen expliciet de inschakeling van de plaatselijke LAC in een bepaalde fase van de invorderingsprocedure. De LAC werd ingeschakeld in het proces om uiteindelijk

over te gaan tot afsluiting van de waterlevering, bijvoorbeeld na een langdurig niet betalen van de drinkwaterrekening.

Het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op een minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het daaraan gekoppelde besluit van 16 september 1997 betreffende de samenstelling en de werking van de lokale adviescommissie, leggen de procedures vast die voor water moeten worden gevolgd. In het ontwerp van algemeen waterverkoopreglement tussen de drinkwatermaatschappijen en de verbruiker die gebruik maakt van hun diensten, dat ik zeer binnenkort aan de Vlaamse Regering zal voorleggen, wordt beschreven welke procedure de drinkwatermaatschappijen moeten volgen in geval van wanbetaling door de klant. Na interventie van de LAC wordt een regeling getroffen met de klant voor de betaling van de openstaande factuur of facturen, veelal door het inschrijven op een afbetalingsplan.

Voor AWW wordt op dit moment niet expliciet voorzien in de inschakeling van de LAC. Na het doorlopen van de invorderingsprocedure heeft AWW enkel in uitzonderlijke omstandigheden stappen genomen tot het afsluiten van wanbetalers. AWW voorziet – zoals meerdere drinkwatermaatschappijen dat trouwens doen – ook in een kosteloze inschrijving op een afbetalingsplan. Ik heb kennis genomen van de beslissing van AWW om vanaf nu concrete stappen te zetten die wanbetalers aansporen tot betaling van hun drinkwaterrekening en ga ervan uit dat ook voldoende aandacht zal worden besteed aan de situatie van de sociaal zwakkeren.

Tevens heb ik AWW gevraagd een koppeling te maken met de lijst van klanten met een sociale vrijstelling of compensatie voor die saneringsbijdrage, om de groep van 6000 wanbetalers te verfijnen. Dat kan al een eerste inschatting geven van potentiële probleemgevallen. Indien geen invorderingsinitiatieven zouden worden opgestart, dreigt immers het risico dat de problematiek van wanbetaling uitdeint. Dat is een zorg die ook daarnet werd geformuleerd.

Bij de meeste Vlaamse drinkwatermaatschappijen wordt de plaatselijke LAC ingeschakeld. Dat is nu reeds geïntegreerd in het invorderingsproces. De beslissing van AWW om dat eveneens te doen, kan leiden tot een grotere uniformiteit in Vlaanderen met betrekking tot die invordering. Uiteraard moedig ik een dergelijke convergentie van de gangbare incassoprocedures in de drinkwatersector alleen maar aan. Convergentie en uniformiteit van klantgerichte processen bij de drinkwatermaatschappijen leidt immers tot een grotere klantvriendelijkheid voor alle abonnees en gebruikers van die private waterwinning.

Het uitwerken van een standaard debiteurenbeheer lijkt me, gelet op de al bestaande wettelijke kaders, niet raadzaam. Wel wil ik de drinkwatermaatschappijen oproepen om, in geval van wanbetaling, wel degelijk naar een LAC te stappen. Het tegensprekelijk onderzoek van de LAC moet uitsluitsel geven over de sociale situatie van de klant. Er moet, met andere woorden, worden nagegaan of er wel degelijk sprake is van klaarblijkelijke onwil. Dat staat uitdrukkelijk in artikel 6 van het decreet van 1996. Dit sociaal onderzoek is een cruciaal punt om sociale drama's te voorkomen. Hoe sneller er duidelijkheid is over het sociaal statuut, hoe beter.

Dan was er de vraag of dit wordt opgenomen in het reglement. Ter zake staan we al vrij ver. We zullen nagaan in welke mate er nog moet worden verfijnd, maar ik wil ook niet alles vertragen door dit echt in detail op te nemen. We zullen dat alleszins bekijken. Een aantal elementen die daartoe een bijdrage kunnen leveren, zitten er al in.

Mijnheer Martens, het inschakelen van de LAC is natuurlijk decretaal bepaald. Normaliter wordt voorzien in die inschakeling op het ogenblik dat daadwerkelijk wordt overgegaan tot verdere stappen, zoals afsluiting. De LAC moet dat onderzoek doen. Het kan inderdaad niet de bedoeling zijn dat de LAC op voorhand zomaar wordt ingeschakeld, zonder dat men al een verdere stap wil zetten. Dat lijkt me logisch en dat is ook decretaal zo bepaald.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, dank u voor uw antwoord. U hebt gevraagd een koppeling te maken met de groepen die een vrijstelling hebben. Dat is veelzeggend. Dat u dat moet vragen en dat zij dat niet zelf hebben gedaan, verklaart voor mij al veel. Het is niet de taak van een minister om aan een watermaatschappij te vragen te beginnen die koppeling te maken. Als men nog niet weet wie die vrijstelling heeft, hoe kan men dan verdomme een goede boekhouding voeren? Dat valt me op, zeker nu, in tijden van crisis. Of het nu gaat over waterintercommunales of over energie-intercommunales: qua debiteurenbeheer blinken ze niet echt uit.

Ik geef een voorbeeld, dat ik u een tijdje geleden heb bezorgd in een schriftelijke vraag. Het ging over Eandis. In 2008 heeft die maatschappij mensen aangemaand met betrekking tot rekeningen van 1998, toen dat nog Iverlek heette en er sprake was van aparte deel-intercommunales. Meerdere mensen hebben dat gekregen, terwijl ze nooit een herinnering of een aanmaning hadden gekregen. Plots, 10 jaar later, hebben ze plots een brief van een deurwaarder gekregen. Als een maatschappij als Eandis 10 jaar rekeningen laat liggen en dan plots een deurwaarder loslaat op mensen, is ze niet goed bezig qua debiteurenbeheer. Dit is één voorbeeld. U hebt me geantwoord dat u daar moeilijk een standpunt over kon innemen, of minister Bourgeois heeft me dat geantwoord, ik weet het niet meer precies. Dat behoorde eigenlijk tot de taken van Eandis.

De feiten zijn wat ze zijn. Dat heeft te maken met de liberalisering van de energiemarkt. Dat heeft ook te maken met de koepelvorming waar Eandis uit ontstond. 10 jaar lang een factuur laten liggen om dan deurwaarders in te schakelen, dat is echt klantvriendelijk. Ik vind dat er een klein beetje over.

En dan is er dit verhaal over de Antwerpse watermaatschappij. Men moet het maar kunnen: 6000 dossiers bij elkaar laten komen en de facturen dan via deurwaarders en het OCMW gaan invorderen. Hoe is dat zover kunnen komen? Eerst creëert men 6000 dossiers van wanbetalers, en dan beweert men dat het de spuigaten uitloopt en dat men iets moet doen.

Natuurlijk kan dat gedeeltelijk via wetgevend werk worden rechtgetrokken. Natuurlijk is er een eenvormig debiteurenbeheer nodig. Maar ik denk ook dat de intercommunales zelf moeten gaan beseffen dat het voor iedereen crisis is, en dat ze dringend hun mentaliteit eens moeten bijschaven en een klantvriendelijker debiteurenbeheer voeren. Dat zou al een enorme stap vooruit zijn.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik noteer dat u de problematiek ter harte neemt en gaat opvolgen, maar dat u niet pleit voor een standaarddebiteurenbeheer, of ik heb u verkeerd begrepen. U streeft wel de verfijning van de reglementering na. U pleit er tevens voor om vaker een LAC in te schakelen. Dat is blijkbaar geen automatisme bij veel nutsvoorzieningsmaatschappijen. Ik ben benieuwd wat de opvolging van de sector zal opleveren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Die vraag over het gas en de elektriciteit was waarschijnlijk niet aan mij gesteld, maar aan minister Bourgeois of minister Van den Bossche.

Het is juist om alles mooi in kaart te brengen dat we aan de VMM gevraagd hebben om een rondvraag te houden bij de drinkwatermaatschappijen en hun incassomethoden. Met die informatie moeten we nagaan wat we daar verder kunnen mee doen. Het is niet zo dat we daar niet mee bezig zijn, of niet beseffen dat er verschillende mogelijkheden zijn.

Negen van de twaalf drinkwatermaatschappijen schakelen inderdaad nu al de LAC's in omdat die de expertise hebben. De drie andere doen dat intussen misschien ook. We werken aan een

uniform reglement. We zullen nagaan of het nodig en mogelijk is om dat op kortere termijn in te voeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het gebruik van vogelschrikkanonnen

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijn vraag gaat over de vogelschrikkanonnen. Ongeveer van maart tot oktober worden deze toestellen gebruikt om vogels te verjagen via gas- of luchtdrukknallen. Tegelijk met deze toestellen komen ook de klachten binnen van omwonende burgers, onder meer bij de gemeentebesturen.

In de laatste omzendbrief over deze problematiek werd aan de gemeenten gevraagd om het algemeen principe te verankeren in een gemeentelijk reglement. Dat algemeen principe hield een verbod in op het gebruik van vogelschrikkanonnen. Slechts in uitzonderlijke gevallen, als er geen evenwaardig alternatief voorhanden is, kunnen vergunningen worden toegestaan aan individuele land- en tuinbouwers. Ik veronderstel dat de gemeenten de omzendbrief toepassen. Uit de verslagen blijkt dat hier in het Vlaams Parlement al vaak werd gediscussieerd over de vogelschrikkanonnen en over de regelgeving. De omzendbrief is niet imperatief omdat het gebruik van de kanonnen niet via het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) is geregeld.

Minister, wat zijn de resultaten van de talrijke onderzoeken naar alternatieve afweersystemen? Er werden ook al schriftelijke vragen over gesteld in het verleden, maar in de afgelopen 2 jaar werd er nog onderzoek verricht rond alternatieven.

Voor mijn tweede vraag verwijs ik naar de goedgekeurde resolutie van 2008. Daarin wordt gevraagd om onderzoek te doen, onder meer via het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), om inzicht te verkrijgen in evenwichtige populaties van soorten die schade kunnen aanrichten aan landbouwgewassen.

Bent u ervan overtuigd, net als de vorige minister, dat een politiereglement volstaat om buitenmatige hinder te vermijden? Bent u ervan overtuigd dat er geen bijkomende maatregelen nodig zijn?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Deze vraag werd in de vorige legislatuur, ook door u, voorzitter, al verschillende keren gesteld. De vraag om dit op te nemen in VLAREM kwam ook van u, denk ik. Het huidige systeem is er een van gezond verstand en overleg. De autonomie van de gemeenten wordt gerespecteerd. Elke situatie is anders. Men kan dit moeilijk verankeren in een algemeen Vlaams reglement.

We zijn in de vorige legislatuur op bezoek geweest in Ardoois. We hebben daar vastgesteld – via het provinciaal onderzoekscentrum in Beitem – dat de alternatieven ook niet werken. De vogels, in dit geval duiven, wennen immers vlug aan de alternatieven, terwijl de kanonnen met een regelmaat werken. Mijn fractie heeft altijd gezegd dat niet alleen kanonnen moeten kunnen volgens een lokaal politiereglement, eventueel aangevuld met alternatieven; wij vinden dat regelmatige bejaging door wildbeheereenheden, zoals onlangs gebeurd is met de duiven, erbij hoort.

Ik zeg niet dat u dat gedaan hebt, maar de discussie wordt soms een beetje op de spits gedreven. Het lijkt op de duur wel alsof de landbouwers het fijn vinden om lawaai te maken en in conflict te komen met de omwonenden. Ze doen dat gewoon uit noodzaak. Er zijn geen alternatieven. Als ze geen kanonnen inzetten, lijden ze zware schade aan hun gewassen.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Met alle respect, mijnheer Sanctorum, dit debat slaat nergens op.

We hebben hier onlangs gediscussieerd over die varkensstal in Meldert. Die boer wou een stal zetten in woongebied. Dat mocht niet, dat was hinderlijk voor de omwonenden. Hij mocht evenmin bouwen in meer landelijk gebied omdat het landelijke karakter dan verstoord werd. Wat mag nog wel?

Als de fruittelers in het Hageland die kanonnen niet gebruiken, lijden ze enorme winstderving. Ze moeten vaak de concurrentie aangaan met Oost-Europa. Ik ga geen discours starten over het concurrentievermogen van onze fruitteelt. Maar zolang er geen degelijk alternatief is en het nut en de efficiëntie van die kanonnen wordt aangetoond, lijkt het mij niet opportuun om aan reglementitis te gaan doen en dat in VLAREM in te bouwen.

We moeten de gemeente haar taken laten vervullen. De gemeente kan het best inschatten waar die kanonnen kunnen en waar niet. Sommige akkers liggen in en andere helemaal buiten bewoond gebied. Laat de gemeente een reglement opstellen en oordelen over het hoe, wanneer en wat. Vlaanderen moet niet alles in handen nemen. Laat de gemeente haar kerntaken uitvoeren. Ze levert vandaag al degelijk werk. In mijn gemeente is er geen overlast door de kanonnen, omdat er een goed gemeentelijk reglement bestaat.

De heer Bart Martens: U hebt gelijk, mijnheer Sintobin, dit probleem duikt hier regelmatig terug op, net zoals de vogels die snel gewoon zijn aan de alternatieve afschrikmethodes. Dat was ook de les uit ons bezoek aan Ardoorie. Misschien is een soort rotatiesysteem een oplossing, een betere manier van werken. Het punt is dat er geen gouden oplossing bestaat om alle vogels weg te houden of blijvend weg te houden. Dat maakt de zaak er niet eenvoudiger op.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik herinner me ook nog een aantal discussies die we tijdens de vorige legislatuur hebben gevoerd en de plaatsbezoeken die we hebben afgelegd.

Mijnheer Sanctorum, wat uw eerste twee vragen betreft, moet ik u teleurstellen. U vraagt naar onderzoeken die gebeurd zijn in verband met alternatieve afweersystemen die de schade aan landbouwgewassen beperken zonder de leefkwaliteit van de omgeving aan te tasten en ook naar specifiek onderzoek van het ILVO. Daarvoor is echter de minister van Landbouw, de heer Peeters, bevoegd. Ik moet u dan ook verwijzen naar de minister-president.

Uw derde vraag gaat wel over iets waarvoor ik bevoegd ben. Daarop kan ik u wel een antwoord geven. Mijn administratie heeft begin 2008 alle Vlaamse gemeentebesturen via een e-mail aan de milieuambtenaren bevestigd met betrekking tot mogelijke gemeentelijke reglementen voor vogelschrikkanonnen. Mijn administratie heeft informatie van 239 Vlaamse gemeenten – een respons van 78 percent – ontvangen. Deze eigen enquête werd aangevuld met de resultaten van een enquête die eerder werd uitgevoerd door de provincie West-Vlaanderen. Uit deze twee bevestigingen samen is gebleken dat minstens 156 gemeenten een reglement hebben waarin apparaten die knallen produceren, worden gereguleerd. Het betreft diverse initiatieven: een politiereglement vogelschrik gebaseerd op de rondzendbrief, een verbod op knalapparaten, het gebruik van apparaten vergund door de burgemeester.

Reeds eerder werd tijdens verschillende besprekingen in het Vlaams Parlement gesteld dat het gebruik van veldkanonnen niet moet worden geregeld in VLAREM, het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, omwille van de lokale specificiteit en de autonomie van de gemeenten. Dat standpunt is onder andere terug te vinden in stuk 1524 van 21 januari 2003 en, recenter, in dat van 13 januari 2004, en in de commissievergadering van 4 oktober 2007. Dat standpunt volgen wij nog altijd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik zal die twee bewuste vragen stellen aan de minister-president.

Er worden natuurlijk twee parallelle discussies wat door elkaar gehaald. Een eerste gaat over welke systemen werken. Ik kan aannemen dat een aantal alternatieven niet zaligmakend zijn. Ik heb echter toch ook begrepen dat die vogelschrikkanonnen ook niet altijd zaligmakend zijn. U hebt het dan over het politiereglement, VLAREM en dergelijke meer. Dat is dan een andere discussie.

U haalt die cijfers over de enquête bij de gemeenten aan, die, dacht ik, ook in de schriftelijke vraag stonden. U zegt dat 239 gemeenten gereageerd hebben en dat 156 gemeenten een politiereglement hebben ingevoerd. Dat betekent dat er toch nog wel een redelijk percentage geen politiereglement heeft ingevoerd.

Ik vraag me af in welke mate die politiereglementen van elkaar verschillen. U zegt dat de gemeenten hun lokale autonomie moeten behouden. Het lijkt me echter niet logisch dat elke gemeente een ander systeem inzake die vogelschrikkanonnen gaat invoeren.

Minister, hoe zit het met de handhaving? Hebt u daar ook cijfers over? Gebeurt daar iets mee? Of blijft het gewoon bij een politiereglement en laat men het voor de rest maar gebeuren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, we hebben gekozen voor de autonomie van de gemeenten. Iedere gemeente is ook anders. Er zijn landbouwgemeenten waar die kanonnen frequent worden ingezet. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Ik kan me voorstellen dat die zaak daar absoluut niet aan de orde is. In mijn eigen gemeente is er een politiereglement. Het wordt effectief gehandhaafd. Er is een periode van het jaar waarin het gebruik van die kanonnen is toegestaan tijdens bepaalde uren. Bij gebruik voor of na die uren kan er een klacht worden ingediend, wordt daartegen ook opgetreden en een proces-verbaal opgesteld. Het lijkt me logisch dat dat op die manier gebeurt. Anders worden de gemeentebesturen daarover ook wel aangesproken door hun burgers.

Het is dus niet zo dat die gemeenten zomaar van alles kunnen doen en dat de burger aan zijn lot wordt overgelaten. Die burger heeft wel degelijk instrumenten om daartegen op te treden. Er bestaat ook nog zoiets als abnormale burenhinder, dat kan gebruikt worden. Ik ben ervan overtuigd dat het systeem dat we nu hebben, goed is. We hebben in Ardoorie kunnen zien dat vogels wennen aan een bepaald systeem. Er moeten verschillende systemen worden gebruikt.

Dat staat los van het feit dat elke gemeente specifiek is. Als men in een gemeente gaat wonen waarvan men weet dat die kanonnen gebruikt om economische schade te voorkomen, dan moet men zich bewust zijn van de gevolgen. Als een tractor op een zondag uitrijdt om de oogst binnen te halen, dan is er soms ook hinder. Dat is eigen aan bepaalde streken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■